

Cô Đơn

Hằng Minh dịch

Mỗi lần tôi về N., nhà ga lại đón tôi. Đó là một tòa nhà màu bồ hóng, trông kèn càng và ảm đạm. Tôi thường để va li ở phòng gửi hành lý. Trước khi đẩy cánh cửa để bước ra ngoài đường, tôi châm thuốc hút. Thành phố nằm ở một bên nhà ga nơi đứng đây không thể trông thấy được. Nó khuất sau những ngôi nhà hai, ba tầng trước kia là các quán trọ. Phải nói rằng đối với khách đến đây, thành phố gây một ấn tượng hết sức buồn tẻ. Hầu hết các nhà đều có bức tường đồ sộ màu trắng bẩn vây quanh. Đằng trước ga là một quầy hàng treo đầy bánh rán và bánh quế làm bằng bột mạch đen. Buổi sáng hôm ấy ở đây không có ai cả. Tôi ngồi xuống bậc đá hút thuốc và tận hưởng cảnh yên lặng tĩnh mịch, ngắm nhìn những quả đồi cao bao bọc xung quanh thành phố.

Đối với tôi, mọi thứ ở đây đều quý giá. Tôi sinh ra ở nông thôn, nhưng tôi học phổ thông ở đây, thời ấu thơ của tôi trải qua ở đây. Đã mấy năm nay tôi không về N., nhưng tôi muốn nghĩ rằng cả khi vắng mặt tôi, thành phố cũng không thay đổi gì. Trước nó thế nào, thì bây giờ khi tôi kể cho các bạn nghe câu chuyện của tôi, nó vẫn thế, và mãi mãi nó vẫn cứ thế thôi.

Vừa nghĩ tới những năm tháng đã qua, tôi vừa đứng chống khuỷu tay lên lan can bậc thang. Có một quân nhân đi về phía tôi. Tôi ngẩng đầu lên thì vừa lúc mặt đối mặt với anh ta. Một phút sau đó tôi đã biết rằng đó là chồng tôi. Điều thuốc lá trên môi tôi rơi xuống vỉa hè. Tôi muốn lao tới ôm lấy anh, nhưng tôi không đủ sức nhúc nhích khỏi chỗ mình đang đứng. Điều duy nhất tôi có thể làm được là đưa tay về phía anh. Có một cái gì như đứt hẫng trong tôi, sau đó tất cả như chơi vơi đi đâu và tôi không nhớ cái gì nữa.

-Anh thậm chí không thể tưởng tượng nổi khi con người cảm thấy cô đơn thì khủng khiếp đến mức nào đâu. Mỗi người chịu đựng cảnh cô đơn theo cách riêng của mình. Cuộc sống giống như những hạt cát, cứ lọt qua các kẽ ngón tay, và thế rồi rồi cuộc ta bắt đầu hiểu rằng ngày mai sẽ cũng y hệt ngày hôm nay thôi. Còn ngày ta vừa sống chẳng qua chỉ là cái cầu nối liền hai ngày khác cũng vô nghĩa như thế.

Miệng tôi nói, mà tôi cứ vuốt má; tóc anh. Anh nép vào tôi như một đứa trẻ vừa nghe chuyện cổ tích vừa ngoan ngoãn ngủ thiếp đi. Đôi khi anh đưa mắt nhìn lướt qua tôi, rồi cái nhìn của anh như lạc vào đám cây xanh xung quanh bãi cỏ chúng tôi đang ngồi. Có lẽ anh chẳng nghe thấy tôi nói đâu. Nhưng điều đó phỏng có ý nghĩa gì? Tôi vui mừng vì mọi thứ đều bình lặng, vì chúng tôi ở bên nhau, tôi đâu có cầu xin số phận nhiều hơn những gì số phận tự mình ban cho tôi.

Dù cố gắng thế nào đi nữa, anh cũng không tài nào hiểu được tại sao tôi lại xúc động đến như vậy khi thấy anh giống một người khác, con người mà anh không thể ngờ có trên cõi đời này.

-Khi ta ra mặt trần, - anh nói - sự cô đơn không có ý nghĩa gì hết. Bởi một lẽ đơn giản là ta cảm thấy chẳng có điều gì quan trọng cả.

-Đúng thế. Em đồng ý. Nhưng sau đó anh trở về và tự hỏi: Mình chiến đấu vì cái gì vậy nhỉ? Bất cứ câu hỏi nào ta cũng có thể tìm được lời giải đáp. Còn nếu không thể tìm được lời giải đáp, thì cuộc sống không trở nên tốt hơn, mà cũng không trở nên xấu hơn. Chẳng qua vấn đề là ở chỗ ta phải bắt đầu mọi chuyện từ đâu thôi. Hết lần này đến lần khác ta lại phải bắt đầu từ con số không, và cứ mỗi lần như thế lại càng khó hơn, khó hơn nữa. Tuy nhiên chẳng bao lâu nữa chính anh cũng sẽ thấy rõ là em đúng cho mà xem....

-Thế có nghĩa là anh sẽ trở về không? - Anh thì thầm hỏi.

Đáp lại anh, tôi nghĩ tới chồng tôi. Tôi lại sắp phải chịu cảnh chia ly. Thế là cùng với niềm vui sướng trong lòng tôi còn mơ hồ một nỗi lo lắng bồn chồn. Rồi sẽ ra sao đây? Lần thứ hai tôi ở bên một người lạ. Còn phía trước thì hoàn toàn mờ mịt. Ôi dào, mà có gì quan trọng đâu nhỉ? Đã có một buổi sáng ah ấy bên tôi, và tất cả mọi nỗi sợ hãi lo âu trong tôi bỗng dưng tan biến hết. Đến một lúc nào đó chiến tranh cũng phải kết thúc chứ! Trời ơi! Mọi chuyện trên đời này đều có tận cùng cả...

-Người ta bảo không thể đánh lừa cái chết được hơn một lần đâu, - anh lính nói - Bố anh chết trong

chiến tranh, cuộc chiến tranh lần thứ nhất kia Trong gia đình anh, tất cả đàn ông đều chết ở ngoài mặt trận em ạ.

Tôi đưa tay vuốt tóc anh. Tóc anh mềm và bóng. Anh nằm nhắm mắt, hai khóm miệng thoáng một nụ cười Tất cả những chuyện đó là vào hôm sau ngày tôi gặp anh ở nhà ga Từ lúc ấy đến giờ mới vón vẹn có một ngày. Vậy mà tôi tưởng như tôi biết anh đã lâu lắm rồi

-Em muốn chúng ta chỉ nói tới những điều vui thôi Anh hãy kể cho em nghe một chuyện gì đi Anh kể về những cô gái mà anh đã yêu trước khi gặp em cũng được.

Người đàn ông nhìn tôi qua hàng mi sụp xuống.

-Em có điên không? – Anh hỏi và kéo sụp chiếc mũ ca lô xuống tận mắt. Từ những lùm cây ngay gần bên có những con chim rào rào bay lên. – Ở ngoài mặt trận chỗ bạn anh không có nhiều chuyện yêu đương lắm đâu Anh có thể kể cho em nghe một trường hợp thế này: có lần, đến trú đêm ở một làng nọ. Tại đó, anh quen biết một phụ nữ trẻ vì anh ở nhà ấy ba ngày. Thế rồi một đêm kia, anh và cô ta chẳng hiểu thế nào lại ở bên nhau. Cô ta ôm anh nồng nàn, thắm thiết và say mê, mà biết đâu chính anh là người lính đã giết chết hoặc bắn bị thương chồng cô ta. Sáng hôm sau, khi anh thức giấc, cô ta hãy còn ngủ và mỉm cười trong mơ. Chắc hẳn cô ta mơ thấy người yêu Anh vội vã mặc quần áo vào rồi khẽ khàng lên ra ngoài sân như một thằng ăn trộm....

Quay người về phía tôi, anh tựa đầu lên một cánh tay.

-Mà này, thậm chí anh không biết tên cô ta là gì nữa em ạ, - anh nói tiếp, giơ tay lên mắt che ánh nắng chói chang. Tôi đưa diêm cho anh. Anh rít một hơi thuốc rõ lâu rồi lại nép vào người tôi. Tất nhiên khi kể cho tôi nghe câu chuyện vừa rồi, anh hoàn toàn không nghĩ rằng cả chúng tôi cũng chưa nói cho nhau biết tên. Bất ngờ anh cau mày lại, vắng trán trẻ trung và tinh khiết của anh hẳn sâu một nếp nhăn.

-Em ạ, anh không muốn đi chút nào, nhưng biết làm sao được, vẫn cứ phải đi thôi, chính em cũng hiểu đấy! Nếu không có chiến tranh, có phải anh đã ở lại với em mãi mãi không, ngoài em ra, anh không cần một ai hết! Anh yêu em!

Bấy giờ là giữa trưa. Ánh nắng mỗi lúc một nắng hơn. Trong rừng yên lặng như tờ. Chỉ có tiếng rìu của người tiểu phu đang đốn gỗ thoảng vọng lại từ một nơi nào đó. Tôi nhìn người đàn ông ở bên tôi mà chỉ hiểu có một điều: anh sắp đi, sắp đi rồi, và có thể sẽ không bao giờ trở về nữa. Tôi sẽ không gặp anh nữa. Chắc hẳn cái số phận tôi nó thế, chỉ được ở với người yêu một đêm thôi. Bao giờ cũng chỉ được một đêm thôi.

-Em muốn anh luôn nhớ tới em, - tôi nói – Cuộc sống có ý nghĩa khi ta chờ, khi ta nhớ anh ạ.

Nép vào vai tôi, anh ngồi hút thuốc, gọt trong lòng tôi một nỗi nhớ da diết. Con người trước kia là chồng tôi cũng ra đi vào một buổi sáng như thế này rồi không trở về nữa. Và người lính trẻ này với cái nhìn sững sờ và u buồn, không bao giờ biết được rằng trong cuộc gặp gỡ của chúng tôi anh đóng một vai trò mà trước anh, có một người nào đó khác đã từng đóng. Anh đóng vai trò ấy cũng vụng về như thế, cũng rủi ro như thế. Tôi vòng tay ra ôm lấy anh. Qua chiếc áo va-ơ-rơ bộ đội mở khuy ở ngực, tôi trông thấy cái cổ dài mảnh khảnh của anh có mạch máu xanh đang phập phồng đập.

-Anh phải đi đây, - anh nói – Sao em lại kể chuyện về bản thân em cho anh nghe làm gì nhỉ ?

-Tại sao thế anh? – Tôi không hiểu ra ngay.

Anh mỉm cười.

-Em yêu, tại vì bây giờ dù anh đi đâu, chúng ta cũng vẫn luôn luôn có nhau. Đó là một câu chuyện buồn. Bây giờ câu chuyện ấy lúc nào cũng sẽ in đậm trong lòng anh.

-Mỗi người đều mang một gánh nặng về sức mình. Còn em kể về em cho anh nghe là vì cần phải kể anh ạ.

-Bây giờ trong tâm hồn em lúc nào cũng sẽ canh cánh nỗi lo cho em.

-Anh lấy làm tiếc là hôm qua đã ở bên em ừ

Anh ngược mắt nhìn tôi

-Số phận anh là gặp em, em ạ. Không còn con đường nào khác. Anh không tiếc gì hết. Anh thấy khủng khiếp quá. Ngày mai anh đi rồi. Thật kỳ lạ, trước kia không bao giờ anh nghĩ rằng anh có thể bị giết. Anh đã từng ở mặt trận, đã từng xông lên tấn công mà không thấy sợ. Anh không hề nghĩ gì về những chuyện có thể xảy ra với anh. Chắc hẳn chồng em cũng cảm thấy như vậy, có lẽ chỉ khác là anh ấy chưa biết mình sẽ có một đứa con gái. Anh ấy chưa biết rằng khi chết đi, anh ấy để lại hai con người cô đơn. Nếu biết thế anh ấy sẽ khổ tâm hơn.

Anh rút mẩu thuốc vào đồng lá ẩm ướt. Sau đó anh đứng dậy và đưa hai tay lên áp chặt vào hai bên má tôi

-Em có nhớ anh hứa gì với anh đêm qua không ? – Anh hỏi

-Có chứ anh ! – Tôi gật đầu

-Em phải tin anh. Anh sẽ giữ lời hứa và sẽ trở về. Anh là chồng em. Nhất định anh sẽ trở về. Và không gì có thể chia lìa chúng ta được. Chiến tranh sẽ kết thúc. Mọi chuyện sẽ bị lãng quên đi. Chúng ta sẽ cùng nhau nuôi con. Bởi vì đó cũng là con của anh nữa em ạ. Con của chúng ta. Chúng ta sẽ thử bắt đầu tất cả mọi chuyện lại từ đầu, chúng ta sẽ còn được hạnh phúc em ạ, rồi em sẽ thấy ! Em sẽ không cô đơn nữa, anh hứa với em như thế. Em phải tin anh mới được. Em hãy tin anh với một sức mạnh cũng như hôm qua, khi em trông thấy anh ở nhà ga, đưa tay ra cho anh và mỉm cười. Chúng ta sẽ xây dựng một ngôi nhà, chúng ta sẽ làm việc, còn trong những ngày rảnh rỗi chúng ta sẽ tới đây, đến chỗ của chúng ta, chúng ta sẽ nằm trên cỏ mà nhìn những đám mây trôi. Và chúng ta lúc nào cũng sẽ trẻ trung như bây giờ...

Anh hôn tôi. Trong rừng thoang thoảng mùi rêu và mùi cỏ. Chúng tôi nhìn vào mắt nhau. Anh nói điều gì đó với tôi, và tôi tin anh. Những khoảnh khắc ấy đọng lại trong tôi như những vết sáp trên mặt gỗ tẩm vách treo ảnh Thánh.

Tôi nhắm mắt lại và hình dung gương mặt anh, nụ cười của anh. Anh cài khuy áo va-ơ, một chiếc khuy bị tuột mất, anh tìm mãi trong cò mà không thấy. Ta có thể nhớ lại những gì ngoài mấy động tác đó và vài ba mẫu ý nghĩ nào đó không được nói lên lời ? Lúc ấy là vào buổi trưa. Chúng tôi cầm tay nhau cùng đi đến nhà thờ lớn. Chúng tôi dừng lại. Thành phố trải rộng ở phía dưới. Ánh sáng vàng óng tràn hòa khắp nơi. Anh sửa lại mũ calô, kéo lại áo cho chỉnh tề. Ở ngõ phố mé bên, một tổp lính đang đi thành hàng ngũ.

-Giá em đừng kể cho anh nghe về em thì phải, - anh lại nhắc lại

-Tại sao hả anh ?

-Bây giờ cả nỗi buồn của em cũng sẽ thấm đượm trong anh. – Anh đưa tay vuốt mặt tôi rồi bước đi. Tới góc phố, anh dừng bước và ngoảnh lại. Anh định vẫy chào từ biệt tôi, nhưng nghĩ thế nào lại thôi. Bóng anh còn thấp thoáng một lúc nữa giữa những bờ tường đá quét vôi, rồi khuất hẳn.

Cuộc đời tôi không hơn gì và cũng không kém gì cuộc đời như!ng người khác. Chỉ có điều là tôi có thói ngốc nghếch cứ hay ngẫm nghĩ về những chuyện đã xảy ra. Tôi cũng hiểu rằng như thế chẳng ích lợi gì. Còn nói chung, tính tôi vui vẻ, tôi thích bông đùa, thích ca hát, thích giải trí.... Chắc hẳn đàn ông họ cho rằng sự vui vẻ của tôi là gượng gạo, giả dối, rằng tôi cố ý vui như thế chẳng qua là do sự muốn thu hút sự chú ý của họ. Vì khi đó thì mọi người dễ đến với tôi, mới dễ làm quen với tôi. Có những người cứ bám chặt lấy tôi dai như đĩa muối, lắm lúc đến là thô bạo. Nhưng điều đó không khiến tôi động lòng. Tôi đã quen tất cả các chuyện rồi. Có lẽ mọi người như thế nào, thì ta phải chấp nhận họ thế ấy. Không nghĩ về họ quá xấu, cũng không nghĩ về họ quá tốt. Tôi hiểu ra một điều: phải chấp nhận tất cả các sự việc đang xảy ra với một thái độ bình tĩnh, vì điều kiện sinh sống của tôi cũng như những người khác thôi. Tiếc rằng tôi gặp nhiều người xấu hơn người tốt. Nhưng tôi không than phiền đâu. Khi ta ngồi bên bàn với ột người ta thích, trước mặt ta lại còn có cốc bia nữa, thì dù muốn hay không, ta cũng cố quên đi mọi nỗi buồn và chỉ nghĩ đến điều gì dễ chịu.

Thế là đã mười lăm phút rồi tôi không nói một lời nào. Anh lính nhìn tôi âu yếm, mặc dù hình như anh cũng hơi bối rối. Đúng là tôi đã làm đầu óc anh lộn xộn cả lên vì đủ thứ các chuyện tôi vừa kể.

Liệu anh có nghĩ rằng tôi là một người trong đám đàn bà lang thang tìm kiếm bạn đồng hành để có thể cùng sống qua hết buổi tối trong một xóm nhỏ nào đó không nhỉ ? Cùng giết thời giờ với nhau cho đến buổi đêm chảnh hạn. Thế nhưng anh đâu có lắng tai nghe chăm chú lắm những điều tôi nói. Thỉnh thoảng anh buông một tiếng trả lời cụt lùn " có " hoặc " không ", có khi anh chỉ gật đầu để đáp lại câu hỏi của tôi. Anh ngồi đối diện với tôi, tay rắc rắc thêm muối vào bia. Anh làm việc đó cẩn thận đến nỗi tôi bất giác mỉm cười. Trên mấy ngón tay vàng khè vì thuốc lá của anh còn vương lại vài hạt muối. Có lúc ánh mắt chúng tôi bắt gặp nhau và khi đó, anh vội vã nhìn ra chỗ khác. Tôi muốn biết anh nghĩ gì về tôi quá, nhưng tôi không hỏi.

-Anh biết không, - tôi bảo anh, - hồi trước chiến tranh không bao giờ em vào quán bia đâu. Em khó chịu cảnh ồn ào lắm. Nhưng bây giờ thì mọi chuyện khác rồi. Một cốc bia, một ngụm rượu xuka khiến ta phấn chấn lên, sáng khoái rạ. Chúng ta càng nảy sinh những niềm hy vọng đã bị lãng quên, xua tan những nỗi phiền muộn u uất. Thêm nữa ở đây ta có thể nói chuyện với một người nào đó, mà như vậy cũng có ý nghĩ không phải là ít đâu anh ạ. Thật tuyệt diệu khi ta có thể trao đổi với ai một đôi lời. Khi có một người dù là không quen biết có thể nghe ta nói, có thể hiểu được những nỗi buồn của ta. Còn những người khác thì chẳng hề bận tâm chút gì tới điều đó. Mỗi người đều nghĩ tới chuyện riêng của mình anh ạ!

Sao tôi lại nói với anh tất cả những cái đó nhỉ ? Tôi không biết. Tôi nốc một hơi cạn sạch cốc bia. Người thanh niên mà tôi đang trò chuyện đây giống chồng tôi như lột. Cho dù hai người có là anh em sinh đôi chẳng nữa cũng không thể giống nhau hơn được. Thậm chí ta khó lòng tin nổi lại có những người giống nhau đến thế. Trời ơi, tôi xúc động đến chừng nào lúc trông thấy anh trên bậc thềm nhà ga. Nhưng ở địa vị tôi, bất cứ người phụ nữ nào cũng cảm thấy một điều như nhau: chẳng lẽ đó lại chính là anh, người chồng của tôi ? Vì tôi coi rằng chồng tôi đã chết lâu rồi kia mà.

Anh lính châm thuốc hút, đưa mắt tìm gạt tàn và vì rồi không thấy, anh đặt luôn que diêm đã bị cháy sém xuống mặt bàn ngay bên cánh cốc bia đã cạn. Không khí ngột ngạt, nên anh cởi khuy cổ áo va-rơ rạ. Trông anh như một chú be 'non choẹt và mảnh khảnh vừa mới vượt qua tuổi thiếu niên.

-Em hút không? - Anh hỏi tôi. Rồi anh đẩy bao thuốc lá lại gần tôi - Nhưng thuốc nặng lắm. Hút vào khe cả cổ họng và rất đắng đấy.

Tôi đưa tay để lấy một điếu thuốc, thế là anh thấy chiếc nhẫn cưới trên ngón tay tôi. Tôi chờ anh sẽ hỏi là tôi đã có chồng con chưa, nhưng anh không nói gì cả. Vẫn im lặng như trước, anh dứt bỏ thuốc là 'vào túi rồi đưa điếu thuốc anh đang hút cho tôi châm lửa. Trong quán có chuyện gì xảy ra tôi cũng chẳng biết nữa. Hình bóng những người ngồi xung quanh tôi cứ mờ mờ ảo ảo. Ở Tít trong, bên cạnh quầy hàng có một người Di-gan đang chơi vĩ cầm.

-Hóa ra em hút thực sự đấy nhỉ, - anh nhận xét. - Anh muốn nói là anh thấy em rít những hơi thuốc hần hoi, chứ không phải chỉ làm ra vẻ như vậy. Xin lỗi em, thuốc lá của anh không phải cho phụ nữ mà là cho lính. - Rồi anh nhìn tôi âu yếm mỉm cười. Tôi kể cho anh nghe rằng tôi đã có 'thói quen hút thuốc đã lâu, rằng có một dạo tôi đi dạy học, làm việc ở trường phổ thông, nhưng sau đó phải thôi việc, và trong thời gian dài tôi không sao tìm ra được việc làm. Tôi sống rất chật vật và thiếu thốn. Rồi chính tôi cũng không hiểu thế nào, trước khi đi ngủ tôi lại có thói quen hút thuốc. Thế là từ đó tôi cứ hút suốt. Tối nào tôi cũng đứng bên cửa sổ, hút thuốc và nhìn những người khách bộ hành về nhà muộn.

-Nếu em kể anh nghe tại sao em lại phải thôi việc, - tôi nói tiếp - anh cũng chẳng tin đâu. Em làm việc ở một làng nhỏ nằm heo hút giữa các khu vườn và núi đồi. Làng ấy đẹp lắm, cho nên em mơ ước rồi dần dần em sẽ lấy chồng, em và chồng em sẽ xây dựng một ngôi nhà và em sẽ ở lại đó suốt đời. Bây giờ vừa đúng lúc thời kỳ năm học sẽ kết thúc. Học sinh lớp em ồn ào, nghịch ngợm, nhưng em đã quen với chúng, và lại chúng cũng rất yêu mến em. Em thích nghề của em, thậm chí em còn tự hào về nó nữa. Em tưởng như cả thế giới này là thuộc về em. Em chẳng có điều gì phải lo lắng, mà nếu có đi nữa, thì bây giờ em mới hiểu rằng chủ yếu là em tự nghĩ ra cả thôi. Những nỗi lo lắng của em giống như các loại hoa đồng nội, hoa bồ công anh chẳng hạn. Chỉ cần có gió thổi một cái là tan biến sạch. Ở trường em còn có một cô Giáo nữ, còn ông hiệu trưởng là chồng cô này. Ông ta là một người đã có tuổi, lúc nào cũng râu rí, ít khi mỉm cười. Em thấy cuộc sống của họ tẻ nhạt lắm anh ạ! Họ bận bịu hết từ sáng đến tối. Nhiệt tình tuổi trẻ của em, những lời bông đùa của em đã tô điểm chút ít cho những ngày tháng xám xịt giống như một trận mưa kéo dài lê thê của họ. Em thích ca hát và hát khá hay. Cả bây giờ em cũng vẫn thích, nói gì đến hồi trẻ trung.... Bây giờ ngay giọng em cũng đã thay đổi rồi. Giọng em trở nên thô hơn thì phải... chắc là tại thuốc lá.

Tất cả những chuyện đó tôi nói với anh trong lúc đầu tôi tì lên hai tay và mắt thì chăm chăm nhìn anh. Anh im lặng và chỉ buồn rầu mỉm cười. Anh cười về điều gì, tôi không hiểu: chẳng biết về câu chuyện của tôi, hay về những ý nghĩ của bản thân anh. Mà thật vậy, anh đang nghĩ gì nhỉ? Về tôi ư? Về bản thân anh ư? Chắc hẳn anh đang nghĩ về bản thân mình, về cuộc đời anh. Ai chẳng có nỗi băn khoăn và lo lắng riêng tư? Nhất là bây giờ, giữa thời buổi loạn lạc này. Nhưng thật kỳ lạ, ngay cả sự im lặng của anh cũng đem đến cho tôi một cảm giác gần gũi và vui sướng thế nào ấy không sao giải thích nổi. Tôi tưởng như đang ngồi bên cạnh chồng tôi, tưởng như tôi lại cảm thấy cuộc sống, một cuộc sống tốt lành và độ lượng, tôi tưởng như mỗi giờ ở bên người thanh niên mặc quân phục này là do số phận ban thưởng cho tôi để bù đắp lại những năm tháng nặng nề chờ đợi đằng đằng.

-Ở trường em, mọi việc vẫn cứ diễn ra bình thường. Đến tận hôm nay em vẫn còn nhớ buổi lễ kết thúc năm học. Rất nhiều hoa, ban đồng ca trẻ em, những giọng hát thanh thanh dứt quãng vì xúc động, những tấm áo đẹp đẽ, nhiều màu sắc của các em gái, tiếng ồn ào, quanh cảnh vui vẻ. Tối hôm ấy, chúng em họp mặt ở nhà ông hiệu trưởng. Cả ông ta, cả vợ ông ta đều nói với em vô số những lời tán tụng. Chúng em uống thư rượu nho tuyệt vời, em hát... sau đó, ông hiệu trưởng đề nghị tiễn em về nhà. Ngoài đường tối như mực. Khi đang đi qua cầu, ông ta bỗng giữ em lại. Ông ta nói rằng em xinh đẹp, rằng ông ta yêu em, rằng thiếu em ông ta không thể sống được. Ông ta ôm lấy em. Ông ta thề thốt gì đó và cứ nói mãi không thôi. Em sợ người vì khiếp sợ. Em ghê tởm ông ta quá. Khó khăn lắm em mới vùng ra được khỏi tay ông ta. Hình như em còn tát cho ông ta một cái hay sao ấy. Về đến nhà em nằm vật xuống giường khóc nức nở. Sau đó, em sắp xếp mấy thư đồ dùng đơn giản của em lại rồi khăn gói lên đường. Thế là kết thúc thời kỳ ngắn ngủi em làm nghề dạy học. Em trở về đây và từ hồi ấy em bắt đầu một cuộc sống bấp bênh, nghèo khổ.

Tôi vừa hút thuốc vừa nhìn anh. Anh lính gọi thêm bia nữa. Trong quán rất ngọt ngào. Mấy cửa sổ để mở trông ra ngoài sân. Mảnh sân hẹp vắng tanh, ở một góc lại bừa bãi những chai vỡ và rác rưởi. Đây không phải là chỗ tốt lắm để kể những điều thầm kín của mình, tôi nghĩ vậy. Nhưng dù sao tôi cũng vẫn thấy thoải mái. Cốc bia vừa uống, nhưng hồi ức, câu chuyện thông thả với người thanh niên ngồi bên cạnh dường như đã giúp tâm hồn tôi dịu đi. Anh vẫn chăm chú nghe tôi kể như trước, và trên môi anh thoáng hiện một nụ cười không nói lên điều gì. Người hầu bàn đem bia tới. Chúng tôi chạm cốc.

-Nóng thật, - anh nói và hơi nhấc cốc lên, - chúc sức khỏe em!

-Anh về nghỉ phép à? - Tôi hỏi.

Anh gật đầu.

-Anh ạ, em vẫn cứ định hỏi anh, - cuối cùng tôi đánh bạo, - lúc ở ngoài ga, khi em hôn anh, anh nghĩ gì về em?

Anh lính bối rối im lặng. Tôi lại cất tiếng hỏi:

-Bao giờ anh đi?

-Tối mai, - anh đáp.

Thì ra thế đấy. Anh ấy phải đi. Tôi nuốt một ngụm bia. Bia đắng quá, chẳng ngon gì cả. Tôi bỗng thấy lệ trào ra trong mắt. Chàng trai này sẽ nghĩ gì về tôi nhỉ? Ở bên chiếc bàn con sát cạnh có mấy thanh niên đang vừa gào lên hát vừa khua tay loạn xạ. Tôi lấy khăn mùi xoa trong túi xách ra. Anh lính cẩn thận rắc rắc muối vào bột bia.

-Chắc hẳn lúc chia tay với những người thân, anh khổ tâm lắm phải không? - Tôi hỏi, - Lúc chia tay với bố mẹ, với bạn bè... với người yêu ấy mà? Hay anh đã có vợ rồi?

Anh lính mỉm cười.

-Chúng ta hãy nói về chuyện khác đi, - anh bảo - Anh chỉ có một thân mình thôi. Anh không có ai hết, nếu như em muốn biết.

Bắt chuyện với anh khó lắm. Tôi bảo anh rằng chồng tôi tính tình cũng kín đáo và trầm lặng. Tôi bảo rằng lúc ở ngoài ra, trong một khoảnh khắc tôi đã nghĩ rằng anh chính là chồng tôi. Anh lính ngơ ngác nhìn lên nhìn tôi. Thậm chí cái nhìn của anh còn có vẻ ngơ ngác. Anh tắt điếu thuốc đi rồi vút.

ra ngoài cửa sổ.

-Em muốn nói rằng anh và anh ấy giống nhau cả trong nội tâm nữa. Khi họ sinh, anh ấy cũng trạc tuổi anh. Em chưa kịp biết rõ hết anh ấy đâu. Hồi đó, anh ấy làm việc ở xí nghiệp đóng giày. Bọn em thường gặp nhau sau giờ tan tầm. Anh ấy theo đuổi em trong vài tháng. Thoạt tiên, em cũng không thấy thích anh ấy một cách đặc biệt lắm. Cũng như anh, anh ấy đẹp trai, nhưng không vui tươi. Lúc nào anh ấy cũng trầm ngâm suy nghĩ một điều gì. Em mơ ước một người khác thế cơ. Em muốn chàng trai em yêu thương phải là một người yêu đời, dễ mến, giao thiệp rộng. Để còn dẫn em đi nhày, đi các dạ hội chứ... Nhưng sau đó em dần quen anh ấy và bằng lòng lấy anh ấy. Em đã hai mươi tuổi, cho nên em nghĩ rằng đã đến lúc ít nhiều phải ổn định. Một mình một bóng thì khủng khiếp lắm. Mà chồng em rất tốt bụng và dịu dàng anh ạ.

-Trước khi cưới, - tôi lại cất tiếng nói, - chồng em không kể cho em nghe về bản thân anh ấy đâu. Có chăng cũng chỉ kể đôi điều vặt vãnh. Em cùng anh ấy đi xem phim hoặc đi dạo hàng giờ trong công viên, lang thang trên các phố. Hồi chưa cưới anh ấy chỉ hôn em có mỗi một lần thôi, không hơn. Bọn em không cho phép làm một điều gì quá trớn hết. Bố mẹ em theo đạo nên giữ em rất nghiêm ngặt. Nếu trước khi cưới mà xảy ra chuyện này chuyện nọ, bố mẹ nhất định sẽ cấm cửa em anh ạ. Thế rồi giữa lúc đám cưới đang vui nhất, thì hiến binh đến tìm anh ấy. Sau đó nửa năm có tin anh ấy bị kết án hai mươi năm tù giam. Trong giấy báo còn nói rằng anh ấy bị tù về tội chống nhà nước. Cụ thể tôi gì, em không thấy giải thích rõ. Đành vậy thôi, bị tội là bị tội, biết làm sao được. Em bèn đến xí nghiệp anh ấy để dò hỏi. Một người bạn cùng làm việc ở một phân xưởng với anh ấy bảo rằng chồng em là đảng viên cộng sản. Là một cán bộ tuyên truyền cộng sản. Hồi đó em chưa hiểu lắm như vậy nghĩ là thế nào. Chồng em - thậm chí em có cảm giác kỳ lạ khi gọi anh ấy là chồng, vì cái từ này chẳng phù hợp chút nào với các quan hệ giữa bọn em với nhau, - hiền lành vô cùng, đến con ruồi anh ấy cũng không thể giết chết được nữa là. Em tin chắc anh ấy vô tội. Cuộc chia ly mà số phận bắt bọn em chịu đựng chỉ củng cố thêm niềm tin của vào anh ấy thôi. Em có cảm giác là em yêu anh ấy thực sự chính là khi em và anh ấy phải chia lìa nhau. Trong ý nghĩ, bao giờ em cũng ở bên anh ấy. Thời gian ngày càng ngăn cách bọn em, nhưng đối với em, anh ấy ngày càng trở nên gần gũi hơn, đáng quý hơn. Có lẽ điều này cũng khó tin, nhưng đúng là mỗi ngày em lại càng cảm thấy sự vắng mặt của anh ấy một cách sâu sắc hơn anh ạ.

Người hầu bạn lại bước ra đặt trước mặt chúng tôi hai cốc bia đầy bọt.

-Anh mệt à ? - Tôi hỏi anh lính.

Anh gạt mình, đưa thuốc lá cho tôi.

-Đâu có thể, em, anh vẫn nghe em đấy chứ, em kể hay lắm. Thêm nữa, mai anh đi rồi còn gì. Mà khi người ta sắp đi, thì mệt mỏi không có ý nghĩa gì hết.

Anh đánh diêm. Tôi châm thuốc hút.

-Em chỉ còn kể cho anh nghe phần cuối nữa là hết thôi. Phần cuối này buồn lắm nhưng gắn bó với nó lại là những kỷ niệm tốt đẹp nhất của em.

Anh lính điềm tĩnh uống nốt bia, đặt cốc xuống bàn rồi ngược mắt lên nhìn tôi.

-Sự việc em muốn kể cho anh nghe đây, - tôi nói tiếp, - xảy ra trước hôm cuộc chiến tranh bùng nổ vài ngày. Cả đất nước bao trùm một không khí lo âu. Ngay thành phố nhỏ của chúng em từ trước đến giờ lúc nào cũng yên ắng như đang thiêm thiếp ngủ, nay bỗng bừng thức dậy. Từ khắp mọi nơi đưa về những tin tức xấu. Ngày nào cũng có một sự kiện gì xảy ra. Đàn ông ra đi ngày một nhiều, không hiểu là đi đâu. Một nỗi khiếp sợ lạnh lẽo làm tê liệt mọi người... Trên các đường phố, những đoàn binh lính nối tiếp nhau kéo đi thành một hàng dài vô tận. Mỗi buổi tối, cửa vào phòng em mở ra, và trên ngưỡng cửa bất ngờ xuất hiện anh ấy - chồng em! Người anh ấy cao, da anh nhợt, anh ấy gầy kinh khủng và râu ria mọc xồm xoàm. Anh ấy ôm lấy em để em khỏi ngã. Anh ấy bảo là sẽ chỉ ở với em để sáng thôi, vì anh ấy vượt ngục, anh ấy đang bị theo dõi và bất cứ giây phút nào cũng có thể bị bắt. Anh ấy nói rằng anh ấy có một nhiệm vụ phải hoàn thành và đã hoàn thành tốt đẹp rồi. Em cũng không nhớ hết anh ấy nói những gì. Em cứ động như trong giấc mơ, như ở một trạng thái lơ đãng nào đó. Mà bọn em hầu như không nói chuyện gì với nhau anh ạ. Những giọt nước mắt, những cử chỉ đã thay thế cho lời lẽ. Những sự âu yếm vuốt ve, những tiếng thì thầm vô nghĩa. Trong cuộc đời có những phút không thể kể lại được, không được phép kể lại anh ạ. Trong đêm ấy em hiểu được là em yêu anh ấy tha thiết đến mức nào. Em hiểu rằng toàn bộ cuộc đời em là thuộc về anh ấy. Toàn

bộ, trọn vẹn thuộc về anh ấy. Em hiểu ra một điều: dù sau này có xảy ra chuyện gì với bọn em chẳng nữa, dù có thử thách nào chờ đợi bọn em chẳng nữa, bao giờ bọn em cũng ở bên nhau.

Trong đêm ấy, mọi chuyện diễn ra như thể tiếp tục đêm tân hôn đang bị dang dở một năm về trước. Nhưng đến sáng, hiền binh đã chờ sẵn anh ở ngoài phố. Chồng em đã sẵn sàng đón nhận những điều đó, anh ấy bảo em đừng chờ đợi anh ấy nữa, chắc chắn anh ấy không trở về đâu. Anh ấy bảo em đừng mất lòng tin vào con người, vào cuộc sống. Anh ấy nhắc em phải kiên nhẫn và can đảm, không lùi bước trước khó khăn. Rồi anh ấy xin em tha thứ cho anh ấy. Điều này thì em không thể hiểu được một chút gì. Tha thứ ư? Về chuyện gì? Anh ấy hôn em. Trong khi ôm anh ấy em cứ chờ sẽ có một sự kỳ diệu, một sự kỳ diệu sắp xảy ra bằng cách nào đó sẽ cứu thoát anh ấy. Sẽ để anh ấy lại với em. Nhưng trên thế gian này làm gì có sự kỳ diệu hờ anh. Anh ấy bị bắt đi. Bị tống vào ô tô. Em nghe thấy tiếng động cơ rú, tiếng kêu hoảng sợ của một người phụ nữ, rồi sau đó yên lặng như tờ, không vang lên một âm thanh nào nữa..

Anh lính giở điều thuốc vào góc bàn cho tắt, rồi ném mẫu thuốc xuống đất.

-Em có tin anh không? – Tôi hỏi anh.

-Tất nhiên là anh tin rồi... – Anh đưa mắt lên phía tôi – Mai anh đi. Tiếc thật. Có những điều mà vì chúng ta phải sống....

Anh vuốt ve tay tôi. Bên ngoài, trời đã tối hẳn. Người di-gan kéo đàn suốt tối đã mệt, đang cạp cây vĩ cầm dưới nách thiu thiu ngủ.

Tôi nhấp một ngụm bia rồi lại cất tiếng nói:

-Số chồng em phải chết anh ạ. Anh ấy biết điều gì chờ đợi nếu công việc bại lộ, anh ấy biết hậu quả mình phải chịu đựng. Anh ấy không ảo tưởng gì đâu. Anh ấy chỉ trở về với em để thực hiện lời sai khiến của định mệnh. Anh ấy không ngạc nhiên về chuyện em vẫn chờ anh ấy, vẫn trong trắng. Anh ấy âu yếm và dịu dàng với em đúng như trong một đêm tân hôn. Nói đúng ra, đêm đó 'mới chính là đêm cưới của bọn em. Một đêm cưới không khách khứa, không rượu, không nhạc anh ạ. Lúc chia tay anh ấy bảo em hãy lấy chồng đi, hãy quên anh ấy đi. Anh ấy bảo em hãy tìm lấy một hạnh phúc riêng mà anh ấy không thể xây dựng cho em được. Anh ấy nói bằng một giọng nói không được cứng rắn lắm, nhưng dù sao anh ấy cũng đã nói thế. Năm tháng sau, em được báo tin là anh ấy đã chết. Chết trong tù. Em đến đó định để vĩnh biệt anh ấy, để khóc một chút bên mộ anh ấy. Nhưng thậm chí người ta không bảo em cả nơi chôn cất anh ấy. Mà có lẽ anh ấy cũng chẳng có cả mộ nữa cũng nên, ai biết được. Chắc là anh ấy không có mộ thật. Vì những kẻ bắt anh ấy đi là những kẻ có thể làm bất cứ điều gì tiện nào. Em trở lại thành phố, em sắp sinh cháu mà anh, con gái em bây giờ hai tuổi. Nó khá khinh lắm anh ạ. Đó là tất cả những gì em còn lại sau đêm hạnh phúc không thể nào quên của bọn em. Anh có muốn xem mặt nó không?

Tôi rút ra một tấm ảnh trong túi và đưa cho anh. Anh ngẩng nhìn con bé hồi lâu. Thậm chí anh không nhận thấy rằng nó giống anh biết chừng nào! Sau đó, anh trả tôi tấm ảnh. Anh bảo quả thật con bé rất khá khinh. Anh thích vì nó trắng trẻo, lại có một bờ tóc trước trán. Liệu có 'phải anh chê cười tôi không nhỉ? Con gái tôi hiện ở với bố mẹ tôi, hai cụ đón cháu về nuôi. Nó sẽ ở quê với hai cụ đến khi nào chiến tranh kết thúc, đến khi nào tôi thu xếp ổn định được cuộc sống của tôi.

Quán bia đã vắng khách. Chỉ có ở bàn bên cạnh mấy quân nhân chênh choáng hơi men đang khe khẽ thì thầm gì đó với nhau. Người hầu bàn tựa mình vào cửa thiu thiu ngủ. Anh lính đặt tiền lên bàn. Chúng tôi đưa mắt nhìn nhau.

-Thế nào, ta đi chứ anh? – Tôi hỏi Anh gật đầu – Em rất tiếc, - tôi nói, - là chỉ tại anh mà tôi ngồi đây lâu quá. Vì đêm nay là đêm cuối cùng trước khi anh đi rồi...

Anh phẩy tay một cái. Chúng tôi đứng dậy.

-Anh tiếc phải không? Anh tiếc là đã mất hết buổi tối để chuyện trò với một đàn bà rỗng tuếch và lắm lời phải không? – Vẫn cứ im lặng, anh đút bao thuốc vào túi – Còn em, anh ạ, thực chất là em đã bội bạc toàn bộ cuộc đời em cho anh nghe rồi đấy... Giọng tôi run lên.

Anh vung về đặt tay lên vai tôi. Mũi anh vẫn nở một nụ cười hiền lành, trẻ thơ như ban nãy.

-Chúng ta đi đâu bây giờ ? – Anh hỏi tôi Tôi nắm lấy tay anh. Chúng tôi bước ra phố. Sau cảnh ngột ngạt trong quán bia, không khí ngoài phố thật là thoáng đãng, mát mẻ. Chúng tôi lặng lẽ bước đi một lúc lâu Những ngõ hẹp vắng tanh vắng ngắt. Chúng tôi leo lên dốc và theo một con đường mòn tràn ngập ánh trăng, chúng tôi đi đến tận rừng.

-Em có lạnh không ? – Anh hỏi

-Không anh ạ . – Tôi đáp.

Chúng tôi nằm trên lớp cỏ mềm mại, còn xung quanh cây cối rì rào, các cành lá khẽ xào xạc. Ở tí xa phía dưới lác đác mấy ánh đèn hiem hoi của nhà ga Anh hôn tôi Trong đêm tối tôi chỉ lơ mơ thấy gương mặt anh với đôi mắt long lanh triu mến.

-Từ lâu anh đã muốn bảo em, - anh cúi xuống tôi khe khẽ thì thầm, - nhưng anh cứ do dự mãi Anh là chồng em đây Người chồng thực sự của em đây Anh lại vượt ngục em ạ. Bọn chúng nó không thể làm gì được anh. Anh vẫn sống, và anh đã về đây với em đây

Tôi háo hức nghe anh nói Lời anh chấp chới phía trên như đàn bướm đêm nhẹ nhàng ru những nỗi lo âu và những niềm hy vọng của tôi Anh ôm lấy tôi và nói những điều chỉ có thể thì thầm.

-Anh biết em sẽ đợi anh. Vì vậy anh mới về để nhắc lại cho em nghe tất cả những lời âu yếm dịu dàng mà em vẫn thầm nhắc trong bao đêm dài không ngủ. Em sẽ không cô đơn nữa Em sẽ mang anh trong tâm hồn cho tới khi nào số phận gắn liền đôi ta lại với nhau

Nhiều ngôi sao như bắt đầu sa xuống. Các cành cây ngả về phía chúng tôi, bầu trời như đựng đưa trên các cành cây ấy

-Em phải tin anh mới được ! Nhất định anh sẽ lại trở về. Dù anh đi đâu, anh cũng sẽ về mãi, về mãi với em. Dù chuyện gì xảy ra chẳng nữa, chúng ta bao giờ cũng có nhau em ạ.

Hôm sau anh ra đi Anh đi đến nơi có tiếng vũ khí loảng xoảng. Rồi anh không trở về nữa Còn tôi, tôi cứ đợi, cứ đợi anh hoài Tôi cứ hy vọng anh sẽ trở về. Anh sẽ trở về, vẫn trẻ trung và đẹp đẽ như thế, vẫn mặc bộ quần áo lính đã sờn như thế. Vẫn với điệu thuốc lá lúc nào cũng toả khói trên môi và với nụ cười trẻ thơ muôn thuở như thế. Tôi hy vọng anh sẽ trở về và sẽ là chồng tôi, là người yêu của tôi Sẽ là người như anh đã hứa hẹn vào cái đêm hè không thể nào quên được ấy Vào cái đêm huyền diệu và xa xăm ấy